

PRAMENY A LITERATURA

ARCHIVNÍ ZDROJE

Archiv Ministerstva zahraničních věcí ČR (AMZV)

- fond Osobní složky
- fond Sekce MZV 1918–1939, I. sekce MZV

Archiv Přemysla Pittra a Olgy Fierzové (Pražská pobočka)

Archivio Storico-Diplomatico del Ministero degli Affari Esteri Roma

- fond Velvyslanectví Itálie v ČSR (roky 1935 a 1936)

Farní kronika obce Taino

Vojenský ústřední archiv – Vojenský historický archiv Praha (VÚA-VHA)

- fond Kmenové listy
- fond Kvalifikační listiny
- fond Legionářské poslužné spisy
- fond Osvědčení 255

VYDANÉ PRAMENY

Osobní věstník Ministerstva národní obrany, Praha 1919–1949.

Věcní věstník Ministerstva národní obrany, Praha 1931.

Schematismus Československé branné moci, ročník šestý, Praha 1927.

PAMĚTI A DENÍKY

DUDEK, Josef, *Učitel na frontě – Deník legionáře Josefa Dudka*, Epoque a Československá obec legionářská, Praha 2019.

HANZAL, Vojtěch, *S výzvědky od švýcarských ledovců až po moře Adriatické*, Památník osvobození, Praha 1946.

HOLEČEK, Jeronym, *Návrat – Kus legionářské epopeje*, Epoque a ČsOL, Praha 2019.

JAKEŠ, Josef, *Slyším mlýnský kámen, jak se otáčí – Vzpomínky na dny všední i sváteční v Českém Krumlově a jinde*, Nová tiskárna Pelhřimov, Pelhřimov 2013.

JAROŠ, Karel, *Z turecké armády do britského zajetí*, Paseka, Praha 1995.

- KOČVARA, Jan, *Československé domobranecké prapory v Itálii*, Družstvo Moravský legionář, Brno 1929.
- LAŠKA, Jan, *Stopami našeho odboje v Itálii*, Nakladatelství Pokrok, Praha 1928.
- LOGAJ, Josef, Třišt' vzpomínek na Itálii, in: *Umělecký almanach legionářský*, Kruh starodružiníků, Praha 1922, s. 45–52.
- MAY, Viktor, *Pět let vojákem*, Lázně Bělohrad 2018.
- MEDEK, Rudolf, *Česká pouť do Itálie*, Sfinx, Praha 1926.
- MORAVEC, František, *Špión, jemuž nevěřili*, Rozmluvy, Praha 1990.
- PELÍŠEK, Josef, *V Druhé zahraniční armádě – Vzpomínky a úvahy bývalého československého domobrance z Itálie*, Družstvo Moravský legionář, Brno 1929.
- PREININGER, Ladislav, *Přísaha – Deník legionáře Ladislava Preiningera*, Epoque a ČsOL, Praha 2016.
- PERNICA, Leo (ed.), *O dobách dobrých i zlých 1917–1947: Hrst vzpomínek příslušníků bývalého pěšího pluku 3 Jana Žižky z Trocnova k třicátému výročí jeho založení*, Kroměříž 1947.
- PROCHÁZKA, Rudolf, *V italském zajetí*, Svaz čs. důstojnictva v Praze, Praha 1938.
- SZOMOLÁNYI, A. (ed.), *Z bojov o južné Slovensko (spomienky účastníkov)*, Nové Zámky 1934.
- SÝKORA, Vladimír, *Deník Vladimíra Sýkory 1914–1921* [online], dostupné z: <http://www.starybzenec.cz/vzpominky/denik-vladimira-sykory-1914-1921/denik-vladimira-sykory-1918/>.
- SYLLABA, Ladislav, *Cestou ke svobodě (1914–1916)*, F. Topič, Praha 1927.
- VLČEK, Bartoš, *Touha po životě*, Profil, Ostrava 1979.
- VÝBORNÝ, Jaroslav, *Z rakouských zákopů do československé domobrany – Historie domobraneckých praporů avezzanských*, Družstvo Moravský legionář, Brno 1927.
- WEBER, Jan, *Po patnácti letech*, Československá domobrana z Itálie, odbočka v Brně, Brno 1933.
- ZEMAN, Adolf, *Československá Odyssea*, Nakladatelství J. Otto, Praha 1920.

LITERATURA

- BEDNAŘÍK, František, *V Boj! – Obrázková kronika československého revolučního hnutí v Itálii 1915–1918*, Vydavatelství Za svobodu, Praha 1927.
- BRANALD, Adolf, *Voják revoluce*, Naše vojsko, Praha 1962.

- KOČVARA, Jan, *Československé domobranecké prapory v Itálii*, Družstvo Moravský legionář, Brno 1929.
- LAŠKA, Jan, *Stopami našeho odboje v Itálii*, Nakladatelství Pokrok, Praha 1928.
- LOGAJ, Josef, Třišt vzpomínek na Itálii, in: *Umělecký almanach legionářský*, Kruh starodružiníků, Praha 1922, s. 45–52.
- MAY, Viktor, *Pět let vojákem*, Lázně Bělohrad 2018.
- MEDEK, Rudolf, *Česká pouť do Itálie*, Sfinx, Praha 1926.
- MORAVEC, František, *Špión, jemuž nevěřili*, Rozmluvy, Praha 1990.
- PELÍŠEK, Josef, *V Druhé zahraniční armádě – Vzpomínky a úvahy bývalého československého domobrance z Itálie*, Družstvo Moravský legionář, Brno 1929.
- PREININGER, Ladislav, *Přísaha – Deník legionáře Ladislava Preiningera*, Epoque a ČsOL, Praha 2016.
- PERNICA, Leo (ed.), *O dobách dobrých i zlých 1917–1947: Hrst vzpomínek příslušníků bývalého pěšího pluku 3 Jana Žižky z Trocnova k třicátému výročí jeho založení*, Kroměříž 1947.
- PROCHÁZKA, Rudolf, *V italském zajetí*, Svaz čs. důstojnictva v Praze, Praha 1938.
- SZOMOLÁNYI, A. (ed.), *Z bojov o južné Slovensko (spomienky účastníkov)*, Nové Zámky 1934.
- SÝKORA, Vladimír, *Deník Vladimíra Sýkory 1914–1921* [online], dostupné z: <http://www.starybzenec.cz/vzpominky/denik-vladimira-sykory-1914-1921/denik-vladimira-sykory-1918/>.
- SYLLABA, Ladislav, *Cestou ke svobodě (1914–1916)*, F. Topič, Praha 1927.
- VLČEK, Bartoš, *Touha po životě*, Profil, Ostrava 1979.
- VÝBORNÝ, Jaroslav, *Z rakouských zákopů do československé domobrany – Historie domobraneckých praporů avezzanských*, Družstvo Moravský legionář, Brno 1927.
- WEBER, Jan, *Po patnácti letech*, Československá domobrana z Itálie, odbočka v Brně, Brno 1933.
- ZEMAN, Adolf, *Československá Odyssea*, Nakladatelství J. Otto, Praha 1920.

LITERATURA

- BEDNAŘÍK, František, *V Boj! – Obrázková kronika československého revolučního hnutí v Itálii 1915–1918*, Vydavatelství Za svobodu, Praha 1927.
- BRANALD, Adolf, *Voják revoluce*, Naše vojsko, Praha 1962.

- BINAR, Aleš a kol., *Ozbrojené síly a Československý stát*, Univerzita obrany, Brno 2020.
- CIARAFFA, Enzo, *Čechoslováci na řece Olona*, ČsOL, Praha 2020.
- CIARAFFA, Enzo, *I Cecoslovacchi sull'Olona*, Gallarate 2016.
- CSÉFALVAY, František a kol., *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939–1945*, Vojenský historický ústav Bratislava, Bratislava 2013.
- DEJMEK, Jindřich, *Diplomacie Československa, díl II. Biografický slovník československých diplomatů (1918–1992)*, Academia, Praha 2013.
- DEJMEK, Jindřich, *Edvard Beneš – Politická biografie českého demokrata II*, Karolinum, Praha 2008.
- FERRANTI, Lamberto, *La Legione Ceco-Slovacca d'Italia nel processo di formazione della Ceco-Slovacchia*, Morlacchi Editore U. P., Perugia 2018.
- FETKA, Josef, *Československá válečná armáda 1918–1939*, Mladá fronta, Praha 2015.
- FIDLER, Jiří – RAJLICH, Jiří, *Soumrak králů vzduchu. Československé vojenské letectvo 1945–1950*, Ares, Praha 2000.
- FLOSMAN, Martin, *S Orlem i lvem, I. díl*, EPOCH, Praha 2019.
- FRIEDL, Jiří – JUREK, Tomasz – ŘEZNÍK, Miloš – WIHODA, Martin, *Dějiny Polska*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2017.
- FUČÍK, Josef, *Generál Podhajský*, Paseka, Praha 2009.
- GENTILE, Emilio, *Storia illustrata della Grande Guerra*, Editori Laterza, Bari 2014.
- HALAS, František X., *Fenomén Vatikán*, Centrum pro studium demokracie a kultury, Praha 2004.
- HANZLÍK, František – KONEČNÝ, Karel – POLLEY, Ivana, *Československá obec legionářská v exilu 1949–1989*, Ministerstvo obrany ČR a Vojenský historický archiv, Praha 2013.
- HONZÍK, Miroslav, *Legionáři*, Nakladatelství Novinář, Praha 1990.
- HOUSKA, Ondřej, *Praha proti Římu: Československo-italské vztahy v letech 1922–1929*, Univerzita Karlova, Praha 2011.
- CHARFREITAG, Jiří – ŠPITÁLNÍK, Zdeněk, *Československé legie 1914–1920: Stejnokroje a výstroj*, Ministerstvo obrany ČR, Praha 2014.
- JELÍNEK, Petr, *Zahraničně-politické vztahy Československa a Polska 1918–1924*, Matices Slezská, Opava 2009.
- JEŽEK, Zdeněk, *Boj o Slovensko v letech 1918–1919*, nákladem vlastním, Praha 1928.

- JEŽEK, Zdeněk, *Účast dobrovolníků v bojích o Slovensko a Těšínsko v letech 1918–1919*, Legiografie, Praha 1937.
- JUNG, Peter, *Rakousko-uherská armáda za první světové války*, Computer Press, Brno 2007.
- KALOUSEK, Miroslav, *Vládní vojsko 1939–1945*, Libri, Praha 2002.
- KAMENÍK, Václav – KOPECKÝ, Milan, *Andělé se samopalem*, Epocha a ČsOL, Praha 2021.
- kolektiv autorů, *Pamětní sborník ČsOL*, Jednota ČsOL Kroměříž, Kroměříž 1947.
- KOPECKÝ, Josef, *Hasiči z Lezníka v odboji za 2. světové války*, Centrum hasičského hnutí Příbyslav, Lezník 2012.
- KOVÁČ, Dušan, *Dějiny Slovenska*, Nakladatelství Lidové Noviny, Praha 1998.
- KRASKO, Ján, *Obete pri obrane Slovenska 1919*, Slovenská liga na Slovensku, Bratislava 1929.
- KŘÍŽ, Karel – VANĚK, Otakar (eds.), *5. československý střelecký pluk „Pražský“ T. G. Masaryka v boji za svobodu vlasti 1917–1920*, Památník osvobození, Praha 1934.
- KUBŮ, Eduard – SOUŠA, Jiří, *T. G. Masaryk a jeho c. k. protivníci*, Karolinum, Praha 2015.
- LÁNÍK, Jaroslav a kol., *Vojenské osobnosti československého odboje 1939–1945*, Ministerstvo obrany ČR, Praha 2005.
- LAPÁČEK, Jiří, *Vznik a vývoj legionářských organizací, místní legionářské organizace okresu Přerov*, In: *Rodáci a občané okresu Přerov v československé legionářské armádě v letech 1914–1920*, Přerov 2001, s. 14–25.
- LUSTIGOVÁ, Martina, *Karel Kramář*, Vyšehrad, Praha 2007.
- MAMMARELLA, Giuseppe – CACACE, Paolo, *La politica estera dell'Italia, Dallo stato unitario ai giorni nostri*, Editori Laterza, Bari 2006.
- MAREK, Jindřich, *Armáda barikád*, Ministerstvo obrany ČR, Praha 2015,
- MAREK, Jindřich, *Piráti svobody: Čeští námořníci v letech 1918–1921*, Svět křídel, Cheb 2002.
- MAREK, Jindřich – PEJČOCH, Ivo – PLACHÝ, Jiří – JAKL, Tomáš, *Padlí na barikádách: Padlí a zemřelí ve dnech Pražského povstání 5.–9. května 1945*, Ministerstvo obrany ČR, Praha 2015.
- MARŠÁLEK, Zdenko, *Armáda v roce jedna – nový duch versus kontinuita*, In: *Moc, vliv a autorita v procesu vzniku a utváření meziválečné ČSR*, Masarykův ústav a Archiv AV ČR, Praha 2008, s. 29–63.

- MARTELLI, Manfredi, *Mussolini e l'America, Le relazioni italo-statunitensi dal 1922 al 1941*, Mursia, Milano 2006.
- MASARYK, Tomáš G., *Cesta demokracie, svazek první, Čin*, Praha 1933.
- MASARYK, Tomáš G., *Světová revoluce, Čin*, Praha 1938.
- MICHL, Jan, *Legionáři a Československo, Naše vojsko*, Praha 2009.
- MOJŽÍŠ, Milan (ed.), *Československé legie 1914–1920, Katalog k výstavám Čs. obce legionářské, Epocha a ČsOL*, Praha 2017.
- MONTANELLI, Indro, *L'Italia di Giolitti (1900–1920)*, BUR Saggi, Milano 2004.
- MORAVEC, Emanuel, *Operace na Slovensku*, Orbis, Praha 1934.
- MORAVEC, Emanuel, *Válečné možnosti ve střední Evropě a tažení v Habeši, Svaz národního osvobození a Svaz čsl. důstojnictva*, Praha 1936.
- PACNER, Karel, *Československo ve zvláštních službách, díl I.*, Themis, Praha 2002.
- PAXTON, Robert O., *Anatomie fašismu*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2007.
- PEJČOCH, Ivo, *Fašismus v Českých zemích*, Academia, Praha 2011.
- PEJČOCH, Ivo, *Za Háchu i za Beneše. Ztráty příslušníků vládního vojska 1939–1945*, Ministerstvo obrany ČR, Praha 2013.
- PERISSINOTTO, Luigi, *San Stino nella Grande Guerra 1915–1918*, San Stino di Livenza 2018.
- PEROUTKA, Ferdinand, *Budování státu 1918–1923*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1998.
- PICHLÍK, Karel – KLÍPA, Bohumír – ZABLOUDILOVÁ, Jitka, *Českoslovenští legionáři (1914–1920)*, Mladá fronta, Praha 1996.
- POSPÍŠIL, Antonín, *Dobytí Banské Štiavnice, Hronské Breznice a Zvolena ve dnech 10. až 13. června 1919 za války maďarsko-československé, Zprávy Vojenského archivu a musea RČS, Svazek I*, Praha 1927, s. 33–101.
- PROCACCI, Giuliano, *Dějiny Itálie*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 1997.
- PROCHÁZKA, Rudolf, *Počátky prostného tělocviku – Psáno pro záložní praporečky československé v Itálii, Velitelství čs. domobrany v Gallarate, Gallarate 1919*.
- RAJLICH, Jiří, *Mustangy nad protektorátem*, Nakladatelství MBI, Praha 1997.
- ROSENDORFSKÝ, Jaroslav, *Úvod do politických a kulturních dějin Itálie*, Masarykova univerzita, Brno 1998.
- RUDOLF, František, *Boj o Rožňavu dne 16. června 1919, Zprávy Vojenského archivu a musea RČS, Svazek II, Vojenský archiv a Vojenské muzeum RČS*, Praha 1927, s. 55–71.

- RUSNÁK, Pavol, *Jún 1919 očami Novozámčanov*, Nové Zámky 2016.
- RYŠAVÝ, Jaroslav, *Kronika II. pluku Stráže svobody České Budějovice*, Litera, Praha 1947.
- SLÁDEK, Čestmír, *Colonel Toby na dvoře krále králů*, Naše Vojsko, Praha 1999.
- SOLPERA, Jan, *Československá druhá armáda I*, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, České Budějovice 2014.
- SOLPERA, Jan, *Československá druhá armáda II*, Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, České Budějovice 2014.
- SUKENÍK, Ludvík – NOVOTNÝ, Vlastislav, *Československá vyznamenání 1918–1948*, OBaZP Servis, Hodonín 1997.
- ŠEBA, Jan, *Rusko a Malá Dohoda v politice světové*, Melantrich, Praha 1936.
- ŠEDIVÝ, Ivan, *Češi, České země a Velká válka*, Nakladatelství Lidové noviny, Praha 2001.
- ŠMOLDAS, Zdeněk, *Českoslovenští letci v boji proti fašismu*, Naše vojsko, Praha 1987.
- ŠPITÁLSKÝ, Jaroslav, *Kronika Velitelství zvláštních bojových útvarů 1918–1922*, Epocha a ČsOL, Praha 2021.
- TEJCHMAN, Miroslav, *Balkán ve 20. století*, Karolinum, Praha 2017.
- TOMÁŠEK, Dušan, *Nevyhlášená válka: Boje o Slovensko 1918–1920*, Epocha, Praha 2005.
- VESELÝ, Zdeněk, *Dějiny mezinárodních vztahů*, Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, Plzeň 2007.
- ZAHRADNÍČEK, Tomáš, *Jak vyhrát cizí válku: Češi, Poláci a Ukrajinci 1914–1918*, ISV, Praha 2000.
- ZEMAN, Adolf, *Doss Alto*, Nakladatelství Jos. R. Vilímek, Praha 1938.
- ZISCHKA, Anton, *Itálie a svět*, Nakladatelství E. Beaufort, Praha 1939.

STUDENTSKÉ ZÁVĚREČNÉ PRÁCE

- KOPAČKOVÁ, Erika, *Struktura obyvatelstva Čáslavi na přelomu 19. a 20. století* (diplomová práce), Univerzita Karlova v Praze, Praha 2008.
- LAŇKA, Jiří Ignác, *Vojenská duchovní služba v Československé armádě v letech 1918–1939* (disertační práce), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, České Budějovice 2017.
- MIKEŠOVÁ, Anna, *Poválečné období kláštera Teplá 1945–1950* (diplomová práce), Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Teologická fakulta, České Budějovice 2010.

MONEV, Ivan, *Jan Pujman, Nové Ransko: Analýza způsobu řízení obchodní činnosti v oboru zemědělského strojírenství v meziválečném Československu* (diplomová práce), Univerzita Karlova v Praze, Praha 2019.

SVAČINA, Jindřich, *Postih udavačství u mimořádného soudu v Českých Budějovicích 1945–1948* (bakalářská diplomová práce), Masarykova univerzita, Filozofická fakulta, Brno 2017.

VESELÝ, Martin, *Retardace, kolaborace a aktivismus armádních elit v Protektorátu Čechy a Morava* (disertační práce), Univerzita Karlova v Praze, Praha 2014.

PERIODIKA

Boleslavan

Časopis Barbar

Časopis Slezského muzea

Československá samostatnost

Československý legionář

Družina československých legionářů

Historie a vojenství

Hlas Národní obrany

Hlas revoluce

Kamarádství (periodikum ČSV)

Legie

Legionářský směr – Slovenský speciál

Letec

Magazín Armyweb

Na stráž – Časopis věnovaný vnitřním otázkám československého vojska

Národní osvobození

Obrana lidu

Soudobé dějiny

Storia e problemi contemporanei

Svatováclavská stráž

Theatrum historiae

Úpické noviny

Válka 1. světová – Speciál Zrod čs. armády

Válka Revue Speciál - Čechoslováci na východní frontě

Válka Revue Speciál - Československá generalita

Vesmír

Vojenské rozhledy: Revue militaire tchécoslovaque
Vojenský kalendář na rok 1939
Zpravodaj bývalé československé italské domobrany
Zpravodaj Svazu příslušníků býv. čsl. domobrany z Itálie
Zpravodaj Svazu československé domobrany z Itálie

INTERNETOVÉ ZDROJE

Archiv kanceláře prezidenta republiky: www.prazskyhradarchiv.cz.
Archivio Luce: www.patrimonio.archivioluce.com.
ASPI, www.aspi.cz.
Biografický slovník Historického ústavu AV ČR: biography.hiu.cas.cz.
Československá armáda: armada.vojenstvi.cz.
Československá obec legionářská (ČsOL): www.csol.cz.
Český svaz letectví: www.svazletcu.cz.
Databáze ČsOL Seznam legionářů: www.krevlegionare.cz.
Encyklopedie dějin Brna: www.encyklopedie.brna.cz.
Evanjelická cirkev augsburského vyznání na Slovensku: www.ecav.sk.
Klub přátel pplk. Karla Vašátky: www.kareivasatko.cz.
Kohoutí kříž (Šumavské ozvěny – internetová čítanka šumavské německé literatury): www.kohoutikriz.org.
Ministerstvo obrany ČR: www.mocr.army.cz.
Ministerstvo zahraničních věcí ČR: www.mzv.cz.
Občanský spolek Lidice: www.lidice.cz.
Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky: www.psp.cz.
Seznam legionářů I. odboje, občanů města Poděbrad a zde narozených: www.eldar.cz.
Spolek pro vojenská pietní místa: www.vets.cz.
Ústav pro soudobé dějiny AV ČR: www.usd.cas.cz.
Ústav pro studium totalitních režimů: www.ustrcr.cz.
Valka.cz - Server o vojenství a historii: www.valka.cz.
Velvyslanectví ČR v Etiopii: www.mzv.cz/addisababa.
Vojenský historický ústav ČR, www.vhu.cz.